

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος

Ἀθῆναι, 29 Ἰουλίου 1939

Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 35

Ἡ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Μέσα στὸ θαμπὸ φῶς τῆς αὐγῆς
κανένας δὲν πρόσεξε τὴ Γυφτοπούλα.
Ἀπὸ μακριὰ ἀκούστηκε ἓνα θαθὺ
σφύριγμα, σὲ λίγο τὸ τραῖνο ἤρθε καὶ
στάθηκε μπρὸς στὴν ἀ-
ποβάθρα καὶ οἱ ἐπιβάτες
ἀνέβηκαν στὰ βαγόνια.

Ἡ Μαριὰ κρυφὰ καὶ
προσέχοντας μὴν τὴν ἰδίᾳ
κάνει, πῆδησε σ' ἓνα
βαγόνι καὶ τρύπωσε σὲ
μιὰ γωνιά. Ὁ ὁδηγὸς πέ-
ρασε ἀπ' ὅλα τὰ βαγό-
νια, ἔρριξε μιὰ ματιά
στὸ βαγόνι ποῦ ἦταν ἡ
Μαριὰ καὶ τοῦ φάνηκε
πὼς ἦταν ἄδειο. Ἐκλει-
σε τὴν πόρτα καὶ τρά-
δηξε παρακάτω. Τὸ τραῖ-
νο σφύριξε πάλι καὶ ὁ
σιδηρόδρομος ξεκίνησε
πηγαίνοντας τὴ Μαριὰ
στὸ ἄγνωστο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'

Ἐνῶς τὸ τραῖνο κα-
τέβαινε στὴν πεδιάδα ἀ-
νοίγοντας ὅλο καὶ περισ-
σότερο τὸ δρόμο του, ἡ
Μαριὰ ἀπαυδισμένη ἀπὸ
τὴν κούραση ἀποκοιμή-
θηκε βαθύτατα καὶ οὔτε
τὰ συχνὰ σφύριγματα,
οὔτε τὰ σταματήματα
στοὺς διαφόρους σταθ-
μούς, οὔτε οἱ ἐπιβάτες
ποὺ ἀνεβοκατέβαιναν δὲν
κατάφεραν νὰ τὴν ξυ-
πνήσουν. Οἱ ἐπιβάτες
μάλιστα ἀπορούσαν, τί
νὰ ἦταν ἄραγε αὐτὸ τὸ
μελαχροῖνο κορίτσι, τὸ
τόσο παράξενα ντυμένο,
ποῦ κοιμόταν τέτοια ὥ-
ρα. Γιατὶ ὁ ἥλιος ἔδει-

χνε μεσημέρι, μὰ ἡ Μαριὰ ἀκόμη
κοιμόταν.

Μεγάλῃ φασαρία καὶ ταραχῇ ἔγινε
ὅταν μπῆκε μέσα στὸ βαγόνι μιὰ ὁ-
λόκληρη οἰκογένεια. Ἦταν ὁ πατέ-

ρας, ἡ μητέρα, ἓνα ἀγόρι ὡς δέκα
ἐτῶν καὶ ἓνα κοριτσάκι μικρότερο.

Τὰ παιδιά εἶχαν μεγάλη περιέρ-
γεια νὰ μάθουν ποῖα ἦταν, ἀπὸ ποῦ
ἔρχόταν, ποῦ πῆγαινε, γιατί ταξίδευε
μοναχὴ τῆς, γιατί κοιμόταν τόσην
ὥρα, μήπως ἦταν ἄρρωστη;

— Ἐλάτε, παιδιά μου, εἶπε ἡ
μητέρα. Εἶναι ὥρα νὰ φάμε κάτι.

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ
τράβηξε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ
κάθισμά τῆς ἓνα καλαθά-
κι καὶ τὸ ἔβαλε ἐπάνω
στὰ γόνατά τῆς. Ἐδγα-
λε ἀπὸ μέσα ἓνα μεγάλο
κομμάτι ψωμί καὶ τυρὶ
καὶ κόβοντάς το σὲ με-
ρίδες τὸ μοίρασε στὰ
πεινασμένα παιδιά τῆς.

— Καλὴ μητέρα, ἂν
πεινάει τὸ καυμένο τὸ
κοριτσάκι; εἶπε τὸ ἀ-
γόρι.

— Ἀφοῦ κοιμάται, δὲν
πεινάει, Μιχαλάκη μου,
εἶπε ἡ μητέρα.

— Μ' ἀφοῦ εἶναι ἡ ὥ-
ρα τοῦ φαγητοῦ. Δὲς του,
μητέρα, νὰ φάῃ κάτι, πρὶν
τὰ φάμε ὅλα ἐμεῖς. Αὐτὸ
δὲν ἔχει καλαθάκι τὸ
καυμένο.

Ὁ πατέρας γελοῦσε
ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λό-
για :

— Ὁ Μιχαλάκης, εἶ-
πε, εἶναι καλὸ παιδί.
Μπράβο, Μιχαλάκη. Νά,
πάρε νὰ τοῦ δώσης αὐτὸ
τὸ κομμάτι τὸ ψωμί.

Μὰ ὁ Μιχαλάκης ἦταν
λιγώτερο θαρρετὸς στὰ
ἔργα παρὰ στὰ λόγια καὶ
ἔδωσε τὸ κομμάτι τὸ
ψωμί στὴν ἀδερφή του,
λέγοντας :

— Δὲς το του, Εἰρη-
νούλα.

Ἡ μικρὴ Εἰρηνούλα
πῆρε τὴ φέτα, πῆγε κον-

τά στη Μαριά, την τράβηξε ελαφρά από το χέρι και της το πρόσφερε λέγοντας :

— Φάε και σύ· ή μητέρα λέει πώς είναι ώρα του φαγητού.

Η Μαριά τινάχτηκε, άνοιξε τα μάτια της και ανακάθησε. Και σαν είδε μπροστά της το ωραίο κεφαλάκι ενός κοριτσιού με ξανθά μαλλιά και γαλανά μάτια, νόμισε πώς είχε γυρίσει πολλά χρόνια πίσω και φώναξε : « Έμμορφία μου ! »

Γρήγορα όμως ξύπνησε έντελως, θυμήθηκε πού ήταν, και έγειρε πάλι το κεφάλι περίλυπη.

— Φάε λοιπόν ! επέμενε ή Ειρηνούλα απορώντας με τη σιωπή της.

Η μητέρα χαμογέλουσε στη Μαριά και της έλεγε : « Πάρε το, μάτια μου ! »

Στο τέλος μπήκε στη μέση κι' ο πατέρας και με γλυκειά φωνή είπε :

— Πάρ' το, κορίτσι μου. Δεν είναι μεγάλο πράγμα, δεν είναι απ' αυτά που τρώνε οι πλούσιοι, μα ή Ειρηνούλα μου στο δίνει με την καρδιά της και πρέπει να το πάρης.

Η Μαριά πεινοσσε. Γι' αυτό δεν επέμενε στην άρνησή της, αλλά πήρε το κομμάτι το ψωμί και το έφαγε με τέτοια όρεξη, ώστε τα παιδιά συγκινήθηκαν. Τους ευχαρίστησε όσο πιο θερμά μπορούσε, περισσότερο με νοήματα παρά με λόγια, γιατί δε ήθελε ν' αποκριθί στις περιέργες έρωτήσεις τους και έκαμνε πώς δεν τους καταλαβαίνει.

Μπορεί όμως κανείς να παίξει χωρίς να μιλά, κι' ή Μαριά έπαιζε φιλικώτατα με το Μιχαλάκη και την Ειρηνούλα, όταν το τραίνο στάθηκε. Η ώρα ήταν σχεδόν δύο.

— Έμεις θα κατεβούμε εδώ, είπε ο πατέρας και σηκώθηκε. Ειρηνούλα δώσε πίσω τα βραχιόλια του κοριτσιού.

Η Ειρηνούλα έβγαλε όχι χωρίς λύπη τα βραχιόλια της Μαριάς, πού ή γυφτοπούλα της τα είχε φορέσει καθώς έπαιζαν. Μα όταν έτοιμαζόταν να βγάλει και το τελευταίο, ή Μαριά της έκανε νόημα να το κρατήσει και μόνη της το ανέβασε ψηλά-ψηλά στο μπράτσο της μικρούλας και είπε :

— Είναι δικό σου.

Η Ειρηνούλα κοκίνησε από χαρά και ή μητέρα δεν ήθελε να δεχθί το δώρο. Μα ή Μαριά δε θέλησε να το πάρη πίσω και το τραίνο ξεκίνησε κδόντας τις ευχαριστίες και τους αποχαιρετισμούς.

Η συνάντηση αυτή ωφέλησε τη Μαριά γιατί ή οίκογένεια πού συνάντησε έμοιαζε με τους παλιούς της φίλους· ήταν άνθρωποι καλοί και

σπλαχνικοί όπως εκείνοι. Γι' αυτό ένοιωθε ανακούφισι και καινούργιο θάρρος και ένα μόνο την στενοχωρούσε : ότι δεν ήξερε πού πήγαινε. Προσπαθούσε να θυμάται τα όνόματα των διαφόρων σταθμών, μα της ήταν δόλοτελα άχρηστα, γιατί ή μητέρα του γιατρού, πού της είχε μάθει όσα γνώριζε τώρα ή Μαριά, δεν είχε προφθάσει να την μάθει και άρκετη γεωγραφία.

Τέλος ο σιδηρόδρομος σταμάτησε όριστικά και ή Μαριά μέσα από το βαγόνι είδε όλους τους επιβάτες να κατεβαίνουν. Θόρυβος μεγάλος και φασαρία. Οι άνθρωποι περπατούσαν βιαστικοί, τα μικρά άμαξια πού μετέφεραν τις άποσκευές κυλούσαν με θόρυβο, οι πόρτες των βαγόνων χτυπούσαν με κρότο καθώς τις έκλειναν οι υπάλληλοι. Όλη αυτή ή κίνηση κράτησε λίγα λεπτά· ύστερα ο σταθμός άπόμεινε έρημος και σιωπηλός· μα το τραίνο δεν ξεκινούσε. Η Μαριά άφου περίμενε λίγη ώρα κατάλαβε πώς δεν μπορούσε να μείνει περισσότερο εκεί και αποφάσισε να κατεβί. Πέρασε όλη την αποβάθρα γυρεύοντας πόρτα να βγί, μα δεν την έβρισκε.

— Τι κάνεις, σύ, αυτού ; Φύγε απ' εδώ. Πήγαινε να βρής τους συντρόφους σου. Έδώ δεν μπαίνουν δίχως άδεια. "Αν σέ ξαναίδω, κακομοίρα μου, θα σέ χώσω μέσα.

Τα άγρια αυτά λόγια ειλώθηκαν με φωνή πιο άγρια ακόμη από έναν υπάλληλο του σιδηροδρόμου με πηλίκιο πού έβγαине από κάποιο γραφείο. Την έπιασε από το χέρι, την πήγε ως την έξοδο του σταθμού και σπρώχνοντάς την έξω της έκλεισε την πόρτα πίσω της.

Η Μαριά βρέθηκε μόνη της μπρός σε μιάν άγνωστη πολιτεία. Δεν τη φόβιζε ή έρημιά, απεναντίας μάλιστα. Ο άπότομος εκείνος φύλακας της είχε πεί : « Πήγαινε να βρής τους συντρόφους σου ! ». Αυτό έσήμαινε πώς ήσαν Άτσιγγανοί κάπου εκεί κοντά και ο φύλακας θα νόμιζε πώς αυτοί την είχαν στείλει γιά να ζητιανέψη ή γιά να κλέψη. Και αν την έβλεπαν οι Άτσιγγανοί θα έλεγαν στον Μιχάλη Ζαρόκ πού να την εύρη. Αποφάσισε λοιπόν να μη μπη καθόλου μέσα στην πόλη, από φόβο μήπως συναντήση κανέναν Άτσιγγάνο ή καμμιά Άτσιγγάνα, αλλά να φύγη μακριά και μάλιστα δίχως αναβολή, γιατί είχε ξεκουραστεί, είχε κοιμηθεί, είχε φάει, και τώρα μπορούσε να περπατάη περίφημα. Αλλά πού ήθελε να πάη ;

Δεν το καταλάβατε ; "Ηθελε να

πάη στο Πανωχώρι. Θυμόταν πώς το χωριό εκείνο βρισκόταν κατά το μέρος όπου βασιλεύει ο ήλιος και εύτυχώς θυμόταν και το όνομα της έπαρχίας. Κοντά στο σταθμό ήταν ένα κωδωνοστάσι πού στην κορυφή του είχε έναν ανεμοδείκτη. Γύρισε λοιπόν την πλάτη της προς τον ανεμοδείκτη αυτόν, βέβαιη ότι βαδίζει προς τα δυτικά, γιατί την ώρα εκείνη έβλεπε άντικρύ της ψηλά στον ουρανό, ωραία σύννεφα πού τα χρώσωνε κιόλας ή δύση.

Περπάτησε όσο ήταν ακόμη ήμερα, μα κι' άμα νύχτωσε εξακολούθησε να περπατάη γιατί ήταν κρύο τσουχτερό και δεν μπορούσε να κοιμηθί στο υπαίθρο και καταγής και ή κίνηση όπωσδήποτε τη ζέσταινε. Στο τέλος όμως την κυρίευσε κούραση μεγάλη και νύστα άκράτητη και γιά καλή της τύχη άντίκρουσε προς την άριστερή μεριά του δρόμου κάτι πού έμοιαζε σαν σπίτι. Διευθύνθηκε προς τα εκεί, πήδησε τον χαμηλό φράχτη και βρέθηκε μέσα σ' ένα μεγάλο χωράφι πού στην άκρη του φαίνονταν κάτι χαμηλά κτίρια και μεγάλες θημωνιές από σανό. Τα παράθυρα των σπιτιών ήσαν κλειστά. Δίχως άλλο όλοι θα κοιμόνταν. Γι' αυτό ή Μαριά δεν τόλμησε να χτυπήση την πόρτα. Τράβηξε άρκετο σανό από μιάν θημωνιά, χώθηκε μέσα στο βαθύλωμα και σκεπάστηκε με το χόρτο πού έβγαλε και σε λίγο κοιμήθηκε ύπνο βαθύτατο και χωρίς όνειρα.

Την ξύπνησαν τα γαυγίσματα ενός σκύλου και παρευθύς σχεδόν άκούστηκε ή φωνή μιās γυναίκας πού έλεγε :

— Πιστέ ! Τι κάνεις αυτού ; εδώ, Πιστέ.

Και επειδή ο Πιστός δεν έσάλευε αλλά εξακολουθούσε να γαυγίζει και να παραφυλάη μπρός από τη θημωνιά, ήρθε ή ίδια ή γυναίκα να ιδί τί τρέχει και άπόρησε βλέποντας τη Μαριά.

— Τι θέλεις έσύ εδώ ; είπε τραντάζοντας την άγρια, απαράλλακτα όπως ο φύλακας του σιδηροδρόμου.

Η Μαριά δεν άγανάκτησε με τον τρόπο της, γιατί από μέσα της παραδεχόταν πώς οι άνθρωποι είχαν δικιο να ύποπτεύονται τους Άτσιγγανους.

(Ακολουθεί) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΚΑΠΕΛΛΟ

Άγαπητοί μου,

ΜΙΑ ψυχρή ήμέρα της άνοιξης—και θα ιδίτε παρακάτω γιατί το θυμήθηκα σήμερα πού κάνει τόση ζέστη—ήρθε να με ιδί ένας παλιός μου φίλος. Νεώτερος από μένα, εύσταλής, με άφθο α γκριζα μαλλιά, φαίνόταν σαν παλλικάρι. Άφου μιλήσαμε καμμιά ώρα, με θέμα τις προόδους του παρόντος και του μέλλοντος, σηκώθηκε να φύγη. Τον ξεβγαλα ως το κεφαλόσκαλο. Αλλά εκεί τον είδα νάρχιζι το κατέβασμα, χωρίς να σταθί πρώτα στο πορτμαντό, ξεσκούφωτο και χωρίς μπαστούνι, όπως είχε μπει στο γραφείο μου.

— Δεν έχεις καπέλλο ; τον ρώτησα.

— Καπέλλο ; έκαμε με άπορία σά να του έλεγα αν είχε φαναράκι γιά το δρόμο. Το κατήγγησα εδώ και δέκα χρόνια. Και το μπαστούνι το ίδιο. Έτσι γυρίζω όπως με βλέπεις.

— Άλήθεια, είπα, σήμερα λίγοι φορούν καπέλλο ή κρατούν μπαστούνι.

— Και αύριο ακόμα λιγώτεροι, μου άποκριθηκε. Μετά δέκα χρόνια καπελλάδικα δεν θα υπάρχουν.

— Είναι κι' αυτό από τις προόδους του μέλλοντος πού λέγαμε πρωτότερα ;

— Βεβαιότατα ! πρόεδρος δεν είναι κι' ή κατήγγηση κάθε περιττού ; Οι τόνοι και τα πνεύματα θα καταργηθούν ως περιττά. Αυτό δεν θα είναι μιάν πρόεδρος στη γραφή ; Ο άνθρωπος ζει και χωρίς καπέλλο. Γιατί να μην το καταργήση ; Πρόεδρος βέβαια !

Κι' ο φίλος μου με τα γκριζα μαλλιά γιά καπέλλο, κατέβηκε τη σκάλα σαν παλλικάρι.

Ναι, σκέφθηκα τότε μοναχός μου, ή κατήγγηση του περιττού είναι πρόεδρος. Αλλά το καπέλλο είναι πραγματικώς περιττό ; Όλοι δεν έχουν τις μαλλούρες του φίλου μου, κι' όπάρχουν κι' έντελως φαλακροί... Η άλήθεια είναι πώς τα τελευταία χρόνια κανέναν νέος, κανένα παιδί, δεν φορεί καπέλλο, αλλά και πολλοί ήλικιωμένοι γυρίζουν ξεσκούφωτοι. Ο νεωτερισμός πού επικράτησε άρχισε, φυσικά, από τους νέους. Θυμώμαι μάλιστα πώς οι ήλικιωμένοι, πού σε λίγο θα τον άκολουθούσαν, δεν τον έβλεπαν με καλό μάτι. Οι ξεσκούφωτοι νέοι τους φαίνονταν λιγάκι ρέμπελοι ή τουλάχιστο έλαφροί. Κι είναι γνωστό το

άνέκδοτο ενός καθηγητού της νομικής μ' ένα μαθητή του : Τον εξέτασε, του έδωσε άριστα, τον συγχάρηκε κι' έπειτα τον συμβούλευσε :

— Αλλά μη γυρίζετε χωρίς καπέλλο. Αυτό είναι δείγμα κούφότητας.

— Κουφότητα ; έκαμε χαμογελώντας ο νέος· δεν το πιστεύω· το πολύ-πολύ να είναι δείγμα... ξεσκουφότητας.

Όλ' αυτά τα ξαναθυμήθηκα και σήμερα, διαβάζοντας στις έφημερίδες πώς πρέπει να προφυλαγώμαστε από τη ζέστη. Τις τελευταίες αυτές ήμέρες ή ζέστη ήταν φοβερή, πέθαιναν άνθρωποι από ήλιαση και το ύπουργείο της Υγιεινής έκρινε καλό να δώση στον κόσμο μερικά προφυλακτικά. Κι' έν' απ' αυτά ήταν : « Μην έξέρχεσθε χωρίς καπέλλο ».

Νά λοιπόν πού το καπέλλο δεν είναι καθόλου περιττό πράγμα, άφου δείχνεται σε μιάν περίσταση τόσο χρήσιμος, τόσο αναγκαίος. Κι' άλήθεια, πολύ πιο εύκολα μπορεί να προσβληθί από ήλιαση ένας ξεσκούφωτος παρά ένας καπελλωμένος. Αλλά μήπως και το χειμώνα, στα μεγάλα

κρύα, το καπέλλο δεν προφυλάει το κεφάλι από μιάν ψύξη, πού μπορεί νάχει όλθτριες συνέπειες ; "Αν θα χρειάζεται λοιπόν το καλοκαίρι με τη μεγάλη ζέστη, και το χειμώνα με το μεγάλο κρύο, καπελλάδικα θα υπάρχουν και μετά δέκα χρόνια, και μετά είκοσι και... αιώνιως. Έκτός αν αλλάξη κάποτε το κλίμα μας τόσο πολύ, ώστε νάφομοιωθούν οι εποχές κι' ο χρόνος νάποτελήται από δυό άνοιξεις και δυό φθινόπωρα. Έ, τότε όχι μόνο τα καπέλλα, αλλά και πολλά άλλα πράγματα θα καταργηθούν ως περιττά. Αλλά δεν φαίνεται πιθανή τέτοια άλλαγή. Απεναντίας, λένε, όσο προχωρούμε, τόσο οι χειμῶνες μας θα είναι ψυχρότεροι και τα καλοκαίρια μας φλογερότερα. Νά, το έφτεινενό δεν το θυμόνται ούτε οι γεροντότεροι. Όχι μόνο με φάθινο καπέλλο, αλλά και με όμπρέλλα του ήλιου έπρεπε να βγαίνουμε έξω όπως τον παλιό καλό καιρό. Δυστυχώς, οι καλοκαιρινές όμπρέλλες καταργήθηκαν στην Αθήνα, επειδή δεν μεταχειρίζονται τέτοιες στο Λονδίνο και στο Παρίσι...

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΘΕΛΕΙ—Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

9.

Αλλά το κακό γιά τον Κωστάκη ήταν πού είδε την έκθεσή του κι' ο παππούς. Αυτός δεν προσκαλέσθηκε βέβαια, —νάχουμε και το νού μας— αλλά

βγαίνοντας κατά τύχη στην αυλή, έμεινε έκπληκτος καθώς είδε τους τοίχους, πού τους ήξερε καθαρούς, γεμάτους λουλάκια !

— Τ' είν' αυτά ; είπε. Ποιός έρωσε τους τοίχους ;

Πλησίασε, είδε τις... ωραίες ζωγραφιές και κατάλαβε.

— Ο Κωστάκης, φώναξε με θυμό. Μα και τους τοίχους θα μουντζουρώνη τώρα ; Και πού βοήκε πάλι μουγιές ; Έγώ δεν του τις πήρα ;

Φώναξε τον Κωστάκη και τον άνάκρινε αυστηρά. Ο Κωστάκης άναγκάστηκε να όμολογήση πώς πήρε λουλάκι από το πλυσταρείο κι' άλλες μουγιές από το άντικρινό γιαπί.

— Καλά, και πινέλλα πού βοήκες ; ρώτησε ο παππούς.

Κι' ο Κωστάκης έκαμε την άνοησία να πη :

— Έφτιασα από τα μαλλιά μου. Είχα πάρει τρίχες από τις βούρτσες των μαστόρων, μα ήταν πολύ χοντρές...

Αυτό ήταν ή καταδίκη του. Ο παππούς του κατάσχεσε πάλι τα λουλάκια, τις μουγιές και τα πινέλλα. Έκράξε μάλιστα νάσπρσιη τους τοίχους, σκεπάζοντας τάριστουργήματα του Κωστάκη με άσβέστη. Και το χειρότερο απ' όλα προστάξε την ύπηρέτρια :

παππούς του κατάσχεσε πάλι τα λουλάκια, τις μουγιές και τα πινέλλα. Έκράξε μάλιστα νάσπρσιη τους τοίχους, σκεπάζοντας τάριστουργήματα του Κωστάκη με άσβέστη. Και το χειρότερο απ' όλα προστάξε την ύπηρέτρια :

— Να πάρης άμέσως τόν κ. Κωστάκη και νά τόν πᾶς στό κουρείο νά τοῦ κόψουν τὰ μαλλιά μέ τήν ψιλή. Ἐτσι δέν θάῃ τριχες γιά πινέλλα. Βασιλική διαταγή και τὰ σκυλιά δεμένα. Ὁ Κωστάκης ἀρπάχθηκε ἀπό τήν ὑπερέτρια και κουβαλήθηκε μέ τό στανίδ στό κουρείο, ὅπου ὁ κ. Ψαλλίδας, μέ τήν ψιλή μηχανή, τοῦ ἔκαμε τό κεφάλι του γουλί. Καί τώρα; Τί θάκανε ὁ μέγας ζωγράφος; Θάφινε τήν ἀγαπημένη του τέχνη ὀλεσδιόλου, ἥ θά ξανάβρῃσκε μοτογιές και πινέλλα, νά ἔξακολουθήσῃ; «Θά γίνω ζωγράφος, συλλογίζόταν, θέλω νά γίνω. Καί θά ἐπιμείνω. Ὅποῖός ἐπιμένει νικᾷ».

(*Ακολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο —

Τόν ρώτησαν ἂν ἦταν ἀσφαλισμένος και ἀπό ποῖον εἶχε κλέψει τήν ἄγκυρα του, γιατί, καθὼς ἔλεγαν, ἦταν τοῦ Κάρι Πίτμαν. Ὁνόμασαν τό καράβι του μαοῦνα και τόν κατηγόρησαν πῶς πετοῦσε στή θάλασσα ἀκαθαρσίες γιά νά τρομάξῃ τὰ ψάρια και νά τὰ κάνῃ νά φύγουν μακριά. Τέλος ἕνας νεαρός ψαράς ἀναιδέστατος ἔφτασε σχεδόν κάτω ἀπό τήν πλώρη του, χτύπησε τό πλευρό του μέ τήν ἀνοιχτή του παλάμη και εἶπε παραινετικά: «Ντέ, γαῖδουρίτσα μου».

Ὁ μάγειρας τοῦ ἄδειαζε στό κεφάλι του μιὰ κατσαρόλα γεμάτη στάχτες κι' ἐκεῖνος γι' ἀπάντηση τοῦ πέταξε ὁσες ψαροκεφαλές εἶχε πρόχειρες. Τό πλήρωμα τῆς βάρκας ἄρχισε νά τοῦς πετάῃ κομμάτια κάρβουνα ἀπό τήν κουζίνα και οἱ ψαράδες ἀπό τίς βάρκες τους ἀπειλοῦσαν πῶς θ' ἀνεβούν ἐπάνω νά τοῦς «καθαρίσουν». Ἐάν τό μπάρκο ἦταν πραγματικά σέ κίνδυνο, θά τό εἶχαν εἰδοποιήσει ἄμέσως. Μά ἔχροντας πῶς ἦταν ἀσφαλισμένο, μιὰ και τοῦς ἔτυχε ἡ εὐκαιρία, θέλησαν νά γελάσουν λιγάκι. Ἐννοεῖται πῶς ἡ φάρσα εἴη πῆγε περίπατο ὅταν ὁ βράχος ξαναμούγκρισε σέ ἀπόσταση μισοῦ μιλιοῦ πρὸς τό μέρος πού φυσοῦσε ὁ ἀνεμος. Τότε τό βασιανισμένο μπάρκο σήκωσε ὁσα πανιά εἶχε και δέν εἶχε και τράβηξε τό δρόμο του.

Ὅλη ἐκείνη τῇ νύχτα ἡ Παρθένος βρυχόταν μέ τήν ἀπαίσια φωνή της και τό ἄλλο πρωί, μέσ στήν ἄγριεμένη θάλασσα, τῇ στεφανωμένη μέ ἄσπρους ἄφρους, ὁ Χάρβεῦ εἶδε ὅλο τό στολίσκο νά περιμένῃ τό πρόσταγμα. Ὅτε μιὰ ψαρόβαρκα δέ βγήκε ἔξω ὡς τίς δέκα, ὅταν οἱ δυὸ Ζερὼ τοῦ Μάτι τῆς Ἡμέρας, νομίζοντας

πῶς εἶχε κάπως πέση ἡ τρικυμία, πρᾶγμα πού δέν ἦταν ἀλήθεια, ἔδωσαν τό παράδειγμα. Σ' ἕνα λεπτό οἱ μισὲς ψαρόβαρκες βρῖσκονταν ἔξω και ἀλληλοχαιρετιόνταν ἐπάνω στίς κορυφές τῶν ἀφρισμένων κυμάτων,

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

*Ένα ἀγαθὸ ἄλογο.

μὰ ὁ Τρόπ κρᾶτησε τοὺς δικούς του γιά νά καθαρίσουν τό καράβι. Δέν τοῦ ἄρσαν τέτοιου εἶδους παλληκαρισμοί, και καθὼς πρὸς τό βράδυ ἀγρίεψε ἀκόμη περισσότερο ὁ καιρός, εἶχαν τήν εὐχαρίστηση νά φιλοξενήσουν ἕνα πληθὸς ξένους πού δόξαζαν τόν Θεὸ γιατί κατάφεραν νά βροῦν ἕνα καταφύγιο. Οἱ μοῦτοι στέκονταν μέ φανάρια στό χέρι τους κοντὰ στήν παλάγκα, ἔτοιμοι νά γαντζώσουν τίς ψαρόβαρκες πού θά ἔρχονταν και οἱ ναῦτες εἶχαν τὰ μάτια τους καρφωμένα στό κύματα. Ἀπό μέσα ἀπὸ

τὸ σκοτάδι ἔβγαῖνε μιὰ φωνή: «Βάρκα, βάρκα!» Τότε ἔσκυβαν, πετοῦσαν τοὺς γάντζους και ἀνέβδζαν ἕναν ἄνθρωπο μουςκεμμένον ὡς τό κόκαλο και μιὰ βάρκα μισοδουλιγμένη. Τὸ κατάστρωμά τους ἦταν γεμάτο ἀπὸ βάρκες και οἱ κουκέτες τους ἀπὸ ναυαγούς.

Πέντε φορές κατὰ τό διάστημα τῆς βάρδιας τους ὁ Χάρβεῦ και ὁ Ντάν ἀρπάχτηκαν μέ τὰ χέρια, μέ τὰ πόδια και μέ τὰ δόντια ἀπὸ τὰ σκονιά, τὰ ξάρτια, και τὰ μουςκεμμένα πανιά, ἐνῶ ἕνα πελώριο κύμα ἔσάρωνε τό κατάστρωμα.

Μιὰ βάρκα, καθὼς ἐρχόταν νά πλευρίσῃ, τσανίστηκε σέ χίλια κομμάτια και ὁ ναύτης πετάχτηκε πάνω στό κατάστρωμα μέ τό κεφάλι ἀνοιγμένο. Καί κατὰ τήν αὐγή, ἐνῶ τὰ κύματα, ὀλόασπρα, κυνηγοῦσαν σάν τρελλὰ τό ἕνα τ' ἄλλο, ἕνας ἄλλος ναυτικός, σταχτὺς σάν φάντασμα, σκαρφάωσε στό κατάστρωμα μέ τό ἕνα χέρι του σπασμένο και ρώτησε μήπως εἶχαν ἰδεῖ τόν ἀδελφό του.

Ἐπὶ παραπανιστὰ στόματα ἐκάθησαν στό τραπέζι: ἕνας Σουηδός, ἕνας καπετάνιος ἀπὸ τὸ Τσάθαμ, ἕνας μοῦτσος ἀπὸ τὸ Μαίικυ, ἕνας ἀπὸ τὸ Ντῶξμπωρρυ και τρεῖς ἀπὸ τὸ Πρόβινσταουν.

Τὸ ἄλλο πρωί σέ ὅλα τὰ πλοῖα ἐκάλεσαν ὀνομαστικὸ κατάλογο. Καί μ' ὅλο πού κανένας δέν εἶπε τίποτε, ὅλοι ἔφαγαν μέ περισσότερη ὄρεξη ὅταν τὰ καράβια δήλωσαν τό ἕνα ὅστερα ἀπὸ τ' ἄλλο πῶς τὰ πληρώματά τους ἦσαν πλήρη. Μόνο δυὸ Πορτογάλοι κι' ἕνας γέρος ψαράς ἀπὸ τὸ Γκλῶστερ πνίγηκαν. Πολλοὶ ὅμως ἦταν ἐκεῖνοι πού εἶχαν πληγωθεῖ ἢ πού εἶχαν σπάσει χέρια, πόδια, κεφάλι. Ἀπὸ δυὸ γολέττες εἶχαν κοπεῖ οἱ ἄγκυρές τους και οἱ θάλασσα τίς εἶχε παρασύρει κατὰ τὸ νοτιῶ σέ

τριῶν ἡμερῶν δρόμο. Ἐνας ναύτης ἐπέθανε πάνω σέ κάποιο γαλλικὸ — ἦταν τὸ ἴδιο καράβι πού εἶχε ἀνταλλάξει καπνὸ μέ τὸ Ἐδῶ εἴμαστε.

Τὸ καράβι ἀπομακρύνθηκε μέσα στό λευκὸ πρωῒνὸ, στάθηκε σ' ἕνα μέρος ὅπου τὰ νερά ἔδειχναν βαθεῖα, κι' ὁ Χάρβεῦ εἶδε τήν κηδεῖα μέ τό τηλεσκόπιο τοῦ Ντίσκο. Ἐνα μακροῦλὸ δέμα, δεμένο μ' ἕνα σκονί, γλύστρησε ἀπὸ τό κατάστρωμα στή θάλασσα, και τίποτε ἄλλο. Δέν ἔφάνηκε νά κάνουν κανένος εἶδους ἀκολουθία, μὰ τό βράδυ, ὁ Χάρβεῦ τοῦς

ἄκουσε μέσα στή μαύρη ἀπεραντοσύνη τοῦ νεροῦ τήν πασπαλισμένη μ' ἄστρα, νά τραγουδοῦν μ' ἄργῃ φωνή κάτι πού ὑψωνόταν σάν ψαλμός.

Τὸ ἄλλο πρωί ἔμαθαν πῶς ἕνα κύμα εἶχε στακίσει στό δυὸ τὸν δυστυχισμένο ναυτικὸ, ἐπάνω στό μπρέσσο και τοῦ εἶχε σπάσει τὴ σπονδυλική στήλη. Τὸ νέο μαθεύτηκε σ' ὅλα τὰ ψαράδικα γιατί ἀντίθετα ἀπὸ τήν καθιερωμένη συνήθεια τὸ γαλλικὸ καράβι ἔβγαλε σέ δημοπρασία τὰ πράγματα τοῦ νεκροῦ — δέν εἶχε συγγενεῖς οὔτε στό Σαῖν - Μαλὸ οὔτε στό Μικελν — και ὅλα ἀπλώθηκαν στό ταβάνι τοῦ καμπουριοῦ, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν κόκκινο πλεκτὸ σκούφο του, ὡς τήν πέσινη ζώνη του μέ τὸν σουγιὰ περασμένο στή θήκη. Ὁ Ντάν και ὁ Χάρβεῦ βρῖσκονταν μέ τὴ βάρκα τους ἔξω και τράβηξαν κι' αὐτοὶ μέ τὰ κουτιά γιά τό καράβι. Ἦταν δρόμος πολὺς ὡς ἐκεῖ και δέν ἔμειναν παρὰ πολὺ λίγο, ὅσην ὥρα χρειάστηκε ν' ἀγοράσῃ τό μαχαίρι, πού εἶχε μιὰ περίεργη λαβὴ ἀπὸ μπροῦντζο. Ὅταν πέρασαν πάλι μπροστὰ ἀπὸ τήν πλώρη και ἄρχισαν νά λάμνουν στ' ἀνοιχτά μέσα σέ μιὰ σιγανὴ βροχή και σέ ἐλαφρὰ φουσκωμένη θάλασσα, τοὺς ἤρθε στό νοῦ πῶς ἴσως νά τοὺς τόχαινε κανένα δυσάρεστο μέ τό νά μὴν προσέξουν ποῖον δρομὸ ἀκριβῶς εἶχαν ἀκολουθήσει.

Δέν θά μᾶς ἔκανε διόλου κακὸ νά ζεσταῖνομαστε λιγάκι, εἶπε ὁ Ντάν τρέμοντας κάτω ἀπὸ τήν νιτσεράδα του.

Κι' ἔξακολούθησαν νά λάμνουν μέσα σέ μιὰ πυκνὴ, ἄσπρη δμίχλη, πού ὅπως πάντα τοὺς περικύκλωνε χωρὶς καμμιά προειδοποίηση.

Ἐπάρχουν πολλὰ καταραμένα ρεύματα σ' αὐτὰ ἔδω τὰ μέρη γιά νά ὀδηγηθῇ κανεὶς μονάχα ἀπὸ τό ἐνστικτὸ του, εἶπε ὁ Ντάν. Ρίξε τήν ἄγκυρα, Χάρβεῦ, και θά κάτσουμε νά ψαρέψουμε ἔδω ὥσπου νά σκορπιστῇ ἡ δμίχλη. Βάλε τό μεγαλύτερο βαρύδι. Τρεῖς ὀκάδες δέν πέφτουν πολλὲς σέ νερά τέτοια σάν αὐτὰ. Κοίταξέ τήν πῶς τέντωσε κιόλας τό σκονί της.

Μιὰ μικρὴ ἀναταραχὴ ἔγινε μπροστὰ, ὅπου κάποιο ρεῦμα τοῦ Μπάνκου ἔκανε τήν ψαρόβαρκα νά κρατιέται μέ δύναμη ἐπάνω στό τενωμένο ἄγκυρόσκοινο της. Δέν μποροῦσαν ὅμως νά διακρίνουν γύρω τους τίποτε σέ λίγων μέτρων ἀπόσταση. Ὁ Χάρβεῦ σήκωσε τό γιακά του κι' ἔσκυψε πάνω ἀπὸ τήν πετονιά του σάν παλὸς ναυτικός. Ἡ δμίχλη τώρα πιά δέν τοῦ προκαλοῦσε κανέναν ἰδιαίτερο φόβο. Ψάρεψαν λίγην ὥρα

σιωπηλοὶ και ἔκριναν πῶς τὸ ψάρι τοιμποῦσε γερά. Ὑστερα ὁ Ντάν ἔβγαλε τό μαχαίρι ἀπὸ τήν θήκη του και δοκίμασε τήν κόψη του στήν κουπαστὴ τῆς βάρκας.

— Τί ὥραῖο πού εἶναι, εἶπε ὁ Χάρβεῦ. Πῶς κατάφερες νά τό πάρῃς ἔτσι φτηνά;

— Ἐξ αἰτίας ἀπὸ τίς ἀνόητες προλήψεις πού ἔχουν, εἶπε ὁ Ντάν καρφώνοντας τό ξύλο μέ τήν μυτερή λεπίδα τοῦ μαχαίριου. Δέν θέλουν νά πάρουν κανένος εἶδους σιδερικὸ ἀπὸ πεθαμένου. Δέν εἶδες τοὺς Γάλλους πῶς ἔκαναν δυὸ βήματα πίσω ὅταν πῆρα τό μαχαίρι και ρώτησα ποῖος θά βάλῃ ἄλλη τιμὴ.

(*Ακολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΙΣΩΠΕΙΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΑΛΕΠΟΥ ΓΙΑΤΡΟΣ

Στὰ κλωσσοπούλια ἔπεσε γρίπη, θέλουν γιατρό, μὰ γιατρός λείπει.

Τόμαθε ἡ Ἀλούπω ἡ κυρά και τὰ λυπήθηκε βαρεῖα.

Τὰ γιατρικά μου θά μαζέψω και τρέχω εὐθύς νά τὰ γιατρέψω.

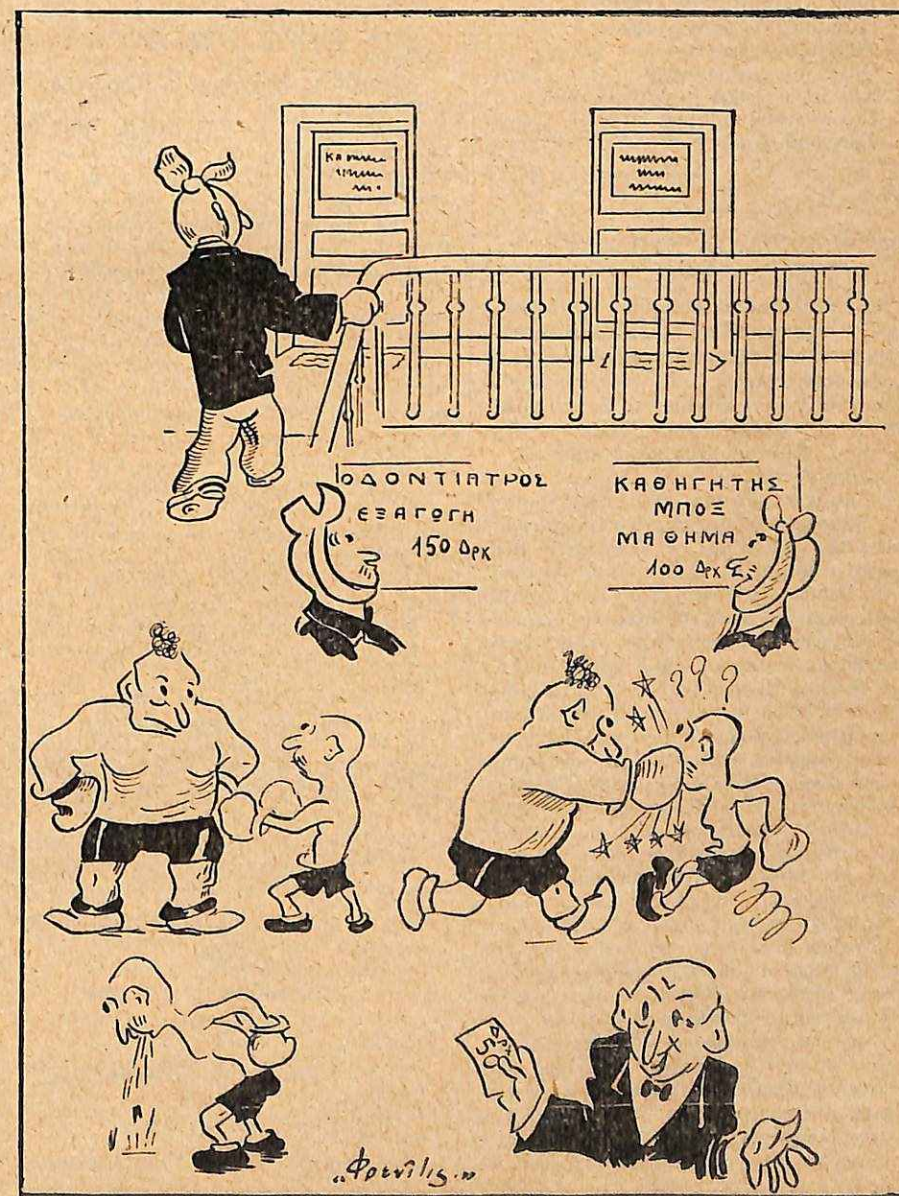
— Πῶς εἰστε; ὀρνίθια μου καλά, τί νοιώθετε, ποῦ σᾶς πονεῖ;

Καί τῆς ἀπάντησαν κι' ἐκεῖνα: — Εἴμαστε μιὰ χαρὰ και φρίνα

και θάμαστε και πὺδ καλά, ἂν μᾶς ἀδειάσης τὴ γωνιά.

Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

*Αντί νά πάῃ σὸν ὀδοντογιατρὸ νά τοῦ βγάλῃ τό δόντι προτίμησε γιά φτηνότερο τὸν καθηγητὴ τοῦ μποξ.

